

REPÚBLICA UNIVERSITAT i AUTONOMIA

1931-1939

**La República
i la Universitat de Barcelona**

REPÚBLICA UNIVERSITAT i AUTONOMIA

1931-1939

**La República
i la Universitat de Barcelona**

Catàleg de l'exposició

16 de setembre de 2008 al 31 d'octubre de 2008

75È ANIVERSARI DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA
DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA DE 1933

Crédits

Exposició

Organització

Universitat de Barcelona

Comissariat

Francisco Gracia Alonso
Josep Mª Fullola Pericot
Jordi Casassas Ymbert

Adjunta a l'equip de comissariat

Pilar Mateo Bretos

Coordinació

Activitats Institucionals i Protocol, UB

Disseny, producció i muntatge

Trànsit Projectes

Disseny gràfic

Estudi Francesc Boixader

Produccions audiovisuals

Audiovisuals UB

Col·laboracions

Agencia EFE
Archivo ABC
Archivo de la Residencia de Estudiantes, Madrid
Arxiu Centelles
Archivo General de la Administración
Arxiu General i Històric de la Universitat de Barcelona
Arxiu General de la Diputació de Barcelona
Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona-Arxiu Fotogràfic
Arxiu de La Vanguardia
Arxiu Nacional de Catalunya
Arxiu UNESCO, París
Biblioteca del Pavelló de la República, UB
Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia, UB
Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (Universitat Politècnica de Catalunya)
Fundación José Ortega y Gasset, Madrid
Fundación Sabino Arana-PNV, Bilbao
Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya
Luis Enrique Otero Carvajal
Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Innovació, Universitats i Empresa
Comissionat per a Universitats i Recerca

Edició del catàleg

Edició

Universitat de Barcelona

Coordinació i autoria dels texts:

Francisco Gracia Alonso
Josep Mª Fullola Pericot
Jordi Casassas Ymbert
Pilar Mateo Bretos

Coordinació editorial

Trànsit Projectes

Disseny gràfic i maquetació

Estudi Francesc Boixader

Fotografies

Iván Moreno
Agencia EFE
Archivo ABC
Archivo de la Residencia de Estudiantes, Madrid
Arxiu Centelles
Archivo General de la Administración
Arxiu General i Històric de la Universitat de Barcelona
Arxiu General de la Diputació de Barcelona
Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona-Arxiu Fotogràfic
Arxiu de La Vanguardia
Arxiu Nacional de Catalunya
Arxiu UNESCO, París
Biblioteca del Pavelló de la República, UB
Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia, UB
Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (Universitat Politècnica de Catalunya)
Fundación José Ortega y Gasset, Madrid
Fundación Sabino Arana-PNV, Bilbao
Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya
Luis Enrique Otero Carvajal
Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona

Correcció lingüística

Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona

Producció

Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona

© de l'edició: Universitat de Barcelona

© dels texts: els autors esmentats

© de les fotografies: els autors esmentats

Dipòsit Legal: B-6298-2009

Presentació

És motiu de gran satisfacció per a mi poder presentar aquesta publicació que constitueix el catàleg de l'exposició **República, Universitat i Autonomia. 1931-1939, la República i la Universitat de Barcelona**, inaugurada el propassat 16 de setembre i que es podrà veure al vestíbul de l'Edifici Històric fins al 31 d'octubre. Una exposició i un catàleg que pretenen commemorar el 75è aniversari de l'adopció de l'Estatut d'autonomia de la llavors Universitat Autònoma de Barcelona. Hem arribat aquí després d'un llarg procés. Des que l'equip rectoral encapçalat pel rector Rubiralta va impulsar aquesta commemoració i des que l'octubre de 2007, en inaugurar-se el curs acadèmic 2007-2008, es donava inici a un any amb diferents activitats de commemoració, hi ha hagut un esforç important que culmina especialment amb aquesta exposició i aquesta publicació.

Els comissaris de l'exposició, la unitat d'Activitats Institucionals, les altres persones que han col·laborat en el disseny museogràfic, i la resta de col·laboradors, han treballat intensament per poder expressar —en un espai físic reduït com el del vestíbul de l'Edifici Històric i en les limitades pàgines d'aquesta publicació— el que va significar l'experiència de la Universitat Autònoma de l'època republicana. Amb continguts que van des dels seus inicis —fins i tot, el debat anterior de regeneració universitària— fins a la seva fi amb la Guerra Civil i el règim franquista. Vull, doncs, deixar constància escrita de la meva enhorabona i el meu reconeixement per la feina feta, que estimo que ha estat plenament reeixida, és de gran qualitat i crec que aporta un element pedagògic prou important; a més a més d'un element d'impacte visual important.

Durant el mes i mig que estarà oberta l'exposició, a la façana de l'Edifici Històric de la Universitat de Barcelona onejaran unes banderoles que atrauran visitants a l'exposició i que pretenen fer una crida a la memòria, a recuperar la memòria. Perquè tot plegat ens ha de conduir a una major comprensió de les idees i del debat científic i intel·lectual que és, per definició, el nucli dur de l'activitat universitària, i que es pot desenvolupar brillantment en

el context d'una societat democràtica. En aquesta breu presentació vull referir-me precisament al significat que dono a aquesta commemoració i a aquesta exposició a partir dels mateixos tres conceptes que en configuren el títol: **República, Universitat i Autonomia**.

Pel que fa al primer element, no hi ha cap dubte que el nostre país viu actualment, potser més tard del que hagués resultat convenient, un autèntic procés de recuperació i preservació de la memòria històrica, procés que durant la Transició es va preferir defugir. La llei catalana del Memorial Democràtic, o la llei espanyola de la memòria històrica en són fites cabdals, però ni les úniques ni les últimes, ja que es tracta de processos en ple desenvolupament i maduració. Al meu entendre, la preservació de la memòria històrica constitueix també una clara expressió de la llibertat d'un país.

Reivindicar la memòria col·lectiva i homenatjar-ne els protagonistes és quelcom que està també en el rerefons de l'exposició, d'aquesta publicació i de tot el conjunt d'actes de commemoració que hem organitzat. Entenc, en aquest sentit, que les commemoracions —els aniversaris— no són més que una magnífica excusa per parlar i per difondre el que va passar, i això és el que veritablement interessa. D'aquí el component de pedagogia històrica —i social— que té l'exposició i aquest catàleg. Vull subratllar, doncs, especialment, la dignitat i el valor dels membres de la comunitat universitària víctimes del franquisme, del professorat depurat, que no va poder tornar a la universitat o que va acabar el seus dies a l'exili. El nom de Pere Bosch i Gimpera els pot representar a tots ells perfectament.

Però com a rector en funcions de la Universitat de Barcelona em vull referir, particularment, a la universitat, al segon component del títol de l'exposició. Una universitat, la de fa 75 anys, que va voler fer un salt qualitatiu de modernització respecte a la ciència del moment i també quant a la metodologia docent; una

universitat que estructurava itineraris curriculars per permetre als estudiants organitzar la seva activitat discent; una universitat que aplicava metodologies d'avaluació innovadores; una universitat que va permetre atorgar representació als estudiants a les Junes del Claustre i a la Junta de Govern; una universitat que incorporava i potenciava la llengua i la literatura catalanes com a objecte de la docència i la investigació universitària; una universitat que s'organitzava i estructurava en seminaris de recerca; una universitat oberta a la societat que l'envoltava i que posava en marxa els Estudis Universitaris per a Obrers; una universitat que respirava i feia respirar al seu voltant un aire de progrés i d'esperança envers el futur.

Aquesta és la Universitat de Barcelona de 1933. Però si es canvien alguns noms, si es fa l'adequada connexió entre el passat i el futur, aquesta és també la Universitat de Barcelona de 2008: una universitat amb un potencial enorme, amb molta empenta i amb molta il·lusió i que, malgrat totes les dificultats, segueix disposada —com sempre ho ha estat— a contribuir de manera destacada al progrés econòmic, social, científic, intel·lectual i cultural del país al qual serveix.

Però tot aquest potencial acadèmic i científic i el seu desplegament també és possible, i sols és possible, per la presència d'un altre element cabdal: l'autonomia, el tercer concepte que configura el títol de l'exposició. Com s'explica clarament en les pàgines següents, quan s'analitza la composició i les funcions del Patronat, el règim d'autonomia que l'Estatut de 1933 va establir per a la Universitat de Barcelona responia a un pacte polític entre el govern de la Generalitat i el govern de la República. És aquesta autonomia la que permet dur a terme, en molt poc temps, aquestes importants realitzacions. Perquè la Universitat ja no està sotmesa directament a la direcció d'una administració o a les instruccions d'un ministeri que, des de Madrid, l'ofega en la burocratització i en una visió tancada, rònega i atàvica, sobre el que ha de ser una institució universitària moderna i oberta al futur.

És aquesta autonomia la que permet en aquells pocs anys, no sols la catalanització de la Universitat de Barcelona, sinó també les millores en l'organització acadèmica o la contractació del seu professorat, buscant talent i buscant la connexió amb els medis científics, intel·lectuals i culturals d'un país que, al cap de poc temps, entrarà en la guerra civil.

Des de la transició democràtica i amb la Constitució de 1978 es recupera també plenament la noció de l'autonomia universitària, configurada com un dret fonamental, al mateix temps que constitueix una garantia institucional. Una autonomia universitària que, al seu torn, va associada íntimament a un altre concepte, que no forma part del títol de l'exposició —però que en podria formar part: el concepte de responsabilitat i de rendició de comptes. Rendició de comptes a la societat de l'activitat de recerca i docència que fem, perquè la Universitat de Barcelona és una universitat pública, finançada en part amb recursos públics. Una universitat, la Universitat de Barcelona, que ara com llavors, no té cap mena de recança a assumir aquesta responsabilitat, perquè entén que forma part inherent de l'autonomia universitària.

Però també és la responsabilitat d'assumir amb dignitat i fermesa els valors democràtics i el respecte dels drets humans i les llibertats fonamentals. Per fer-ho, fa 75 anys i durant la llarga nit del franquisme, molts membres de la comunitat universitària, professorat, personal d'administració i serveis i estudiants, van sacrificar les seves carreres acadèmiques o altres consideracions personals i familiars. És un exercici de responsabilitat —una expressió de dignitat— que mereix, indubtablement, el més sincer reconeixement. Amb aquesta exposició i aquests actes commemoratius fem també aquest reconeixement.

Vull acabar aquestes línies de presentació agraïnt als comissaris, professors Francisco Gracia, Josep Mª Fullola i Jordi Casassas, i a tot el seu equip, l'esforç dut a terme i felicitar-los per la feina feta, que sé que ha comptat en tot moment amb l'impuls i la dedicació

també del secretari general de la Universitat. Finalment, i de manera especial, vull agrair al Departament d'Innovació, Universitats i Empresa i, particularment, a la comissionada d'Universitats i Recerca, l'acollida immediata que van donar a la nostra proposta commemorativa i la seva col·laboració en la realització d'aquesta exposició i en la publicació d'aquest catàleg. Ha estat una col·laboració imprescindible i que, sens dubte, dignifica i dóna sentit de país a la nostra commemoració.

Josep Samitier

RECTOR EN FUNCIONS

Setembre de 2008

Introducció

«La cultura és i ha d'ésser necessàriament cara. No sols no pot ésser mai una font d'ingrés per al pressupost, sinó que s'hi ha de llençar els diners, perquè a la llarga el que se n'aprofita és prou reproductiu per a justificar tot el que s'hi ha esmerçat amb els beneficis morals i materials que produeix a tot el país. Per això cal plantejar con a qüestió de principi la necessitat d'augmentar els cabals que s'hi destinen (...) les dotacions per a edificis, per material d'estudi i d'investigació, per pensions, per beques, per publicacions, per biblioteques i laboratoris i per personal han d'ésser sensiblement augmentats». Aquesta afirmació de Bosch Gimpera pot considerar-se una declaració de principis respecte a la necessitat de la reforma en l'ensenyament superior l'any 1930.

La proclamació de la Segona República va fer possible l'intent de renovació del sistema universitari a Espanya. Un pacte entre Macià i Azaña donà lloc a la concessió de l'autonomia a la Universitat de Barcelona el juny del 1933. Es tractava del final d'un llarg camí començat arran dels debats del primer i segon congressos universitaris catalans, que reclamaren al govern de la Restauració un canvi profund de les velles estructures acadèmiques, ancorades en el segle XIX. Aquells intents fracassaren per culpa de la dictadura de Primo de Rivera, però el seu esperit impregnà primer l'autonomia de la Facultat de Filosofia i Lletres el 1931, i després el canvi del 1933. Cal recordar, però, que no es tractà d'un fet aïllat. Tot el sistema educatiu espanyol es beneficià de la tasca dels ministres Marcelino Domingo i Fernando de los Ríos, que van fer més al llarg del bienni azañista que en tot el segle anterior, i la proposta dels quals, la *Ley de bases de la reforma universitaria*, constitueix encara avui un text de lectura obligada. Gregorio Marañón, un dels membres del Patronat de la Universitat Autònoma, assenyalà: *«Si la Universidad Autónoma de Cataluña obtiene el éxito que nosotros esperamos, Madrid en primer término y después las otras universidades, podrán tener un régimen parecido. Después todas querrán la autonomía.»*

El Patronat, nomenat pels governs de la Generalitat i de la República, elaborà l'Estatut al llarg de l'estiu de 1933, i l'aprovà el 8 de setembre de 1933. Perseguia dos objectius essencials: la professionalització dels estudis universitaris mitjançant la revisió dels plans d'estudis i la introducció de les classes pràctiques, i la potenciació de la recerca per equiparar la nostra universitat al model anglosaxó. El camí, però, tenia moltes dificultats. El Patronat, que havia d'actuar com a instrument consultiu, esdevingué executiu en detriment del Claustre i del Rectorat. El rector Serra Hunter, decebut, dimití per no fer més explícita la seva oposició, i un nombrós grup de catedràtics signaren el «Manifest dels 41», en què reclamaven el retorn al sistema tradicional per no perdre els privilegis. La pressió anticatalanista aconseguí la suspensió del Patronat i de l'autonomia arran dels Fets d'octubre de 1934; el rector Bosch Gimpera i Pompeu Fabra, president del Patronat, foren empresonats. Tot i recuperar la normalitat després de les eleccions de febrer de 1936, l'inici de la Guerra Civil ho trasbalsà tot, i Bosch Gimpera, nomenat rector-comissari pel Govern de la Generalitat, aconseguí salvar la institució davant la retirada dels membres del Patronat. Amb la fi de la guerra, els rectors Gimeno Gil, i especialment Gómez del Campillo, tingueren cura d'eliminar tota la feina feta amb molt d'esforç en el curt període en què l'Estatut va estar vigent, fet i fet dinou mesos, començant pel professorat, sotmès a processos de depuració, o simplement acomiadat si els seus contractes corresponien als mandats del Patronat o del Comissariat. S'inicià una llarga etapa amb la universitat al servei del règim franquista. El record de l'intent, però, subsistí, i ha estat un fil conductor de la idea d'universitat nova, d'universitat de prestigi, d'universitat capdavantera en recerca i docència que volem construir entre tots al segle XXI, una aspiració que ja era present als ideals de Bosch Gimpera l'any 1930: *«devem cercar que l'educació creï hàbituds, disposicions mentals. No interessa tant que els alumnes tinguin una dosi tal de coneixements com que es desenvolupi llur reflexió, llur esperit d'observació, llur voluntat»*.

Francisco Gracia Alonso
Josep Mª Fullola i Pericot
Jordi Casassas Ymbert
COMISSARIS DE L'EXPOSICIÓ

REPÚBLICA UNIVERSITAT i AUTONOMIA

1931-1939

**La República
i la Universitat de Barcelona**

El 8 de setembre de 1933, la Gaceta de Madrid publicà l'**Estatut de la Universitat Autònoma de Barcelona**. Es complia així l'antiga reclamació de la societat civil catalana de disposar de les eines per avançar cap a la construcció d'un sistema d'ensenyament superior equivalent als de referència a Europa.

Les crisis polítiques del període 1933-1939 van fer impossible la consolidació d'un model que la nit del franquisme s'empassà.

Quedà, però, el record d'una experiència de la que som hereus.

**El llarg camí cap a
la universitat catalana,
científica i democràtica**

1. Octubre de 1922.

Acte d'inauguració del curs acadèmic 1922-1923.

Al costat del rector Valentín Carulla i Margenat, Ferran Fabra i Puig, alcalde de Barcelona; el capità general Miguel Primo de Rivera; i el bisbe Ramon Guíllamet i Coma.

Foto: Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona-Arxiu Fotogràfic. **Autor:** Josep M. Sagarra.

2

2. Octubre de 1924.

Inauguració del curs acadèmic 1924-1925.

Al costat del rector Andrés Martínez Vargas, el capità general Emilio Barrera y Luyando; Darius Rumeu i Freixa, alcalde de Barcelona; i Gaietà Marfà i Clivilles, representant de la Diputació.

Foto: Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona-Arxiu Fotogràfic. **Autor:** Domínguez.

El llarg camí cap a
la universitat catalana,
científica i democràtica

Els moviments polítics a Catalunya

La Mancomunitat de Catalunya (1914-1925) impulsà la reforma del sistema educatiu i potencià la cultura catalana a través d'entitats com ara l'Institut d'Estudis Catalans. Com a resultat del Primer Congrés Universitari Català (1903-1904), s'establiren els Estudis Universitaris Catalans com a resposta a la universitat de la Restauració, estancada professionalment i d'esquena al món català.

En el marc d'aquests Estudis, Rubió i Lluch, Puig i Cadafalch, Eugeni d'Ors, Pompeu Fabra i Bosch Gimpera, entre d'altres, impartiren classes a l'Ateneu, l'Escola Industrial i la Biblioteca de Catalunya.

Missatge a l'Excma. Mancomunitat de Catalunya de la Junta Permanent del Congrés Universitari Català, 25/05/1918, reclamant:

«Que l'Excma. Mancomunitat presti des d'ara i en quantes ocasions sigui necessari, el seu autoritzat concurs per a obtenir dels poders públics l'implantació total o gradual d'un règim de perfecta autonomia per a la nostra Universitat».

Signen el document: August Pi Suñer, Josep M. Batista i Roca, Josep M. de Casacuberta, Felip Proubasta, Tomàs Carreras Artau, Ferran Valls i Taberner, Pere Bosch Gimpera, Manuel Folguera i Duran, Jaume Serra Hunter, Raimond Negre i Balet, Jaume Algarra, J. Vidal Salvó, Eduard Fontseré, Bonaventura Bassegoda i Musté, Pere Nubiola, Joan Baptista Corominas, Enric Soler i Batlle, A. Puig Giralt i Josep Ignaci Mirabet.

Arxiu del Departament de Prehistòria,
Història Antiga i Arqueologia, UB.

PER L'AUTONOMIA DE LA NOSTRA UNIVERSITAT

En la convicció de que la Universitat de Barcelona, per a complir l'alta missió que li està encomanada i per a poder esdevenir la llar on es formi la cultura de les joves generacions catalanes, no pot restar ni un moment més en son actual isolament, i considerant que la nostra Universitat ha d'ésser una institució viva i fortament arrelada en l'ambient en què es troba, els catedràtics que subscriuen exposen els següents principis fonamentals que, segons llur criteri, han d'informar la renovació universitària, els quals principis constitueixen l'esperit del Segon Congrés Universitari Català, fruit memorable de la col·laboració de professors i alumnes:¹

1.er La Universitat ha d'ésser absolutament autònoma en l'ordre científic i docent. Ella ha d'acordar sos plans d'ensenyament i elegir sos mètodes de treball, nomenar les seves autoritats acadèmiques i atendre a sa pròpia administració amb la col·laboració d'aquelles entitats que subvinguin a les seves despeses.

2.es La Universitat ha d'ésser abans que tot un orgue propulsor de la cultura catalana. Aquesta catalanitat, més que en singularitzar-se, deu consistir en aportar el nostre esforç i l'esperit del nostre poble al patrimoni espiritual de la humanitat.

3.er La Universitat no deu vincular-se en cap forma política. Ha de conjuir amb tots els factors socials de Catalunya, els quals ha d'aportar pròdigament el concurs de son esforç intel·lectual.

4.es La Universitat ha d'ésser facultada per a cridar a son al tots aquells elements culturals de Catalunya i de fora d'ella que puguin contribuir, en un ordre enlairat d'idees i de coneixements, al progrés del nostre poble.

Universitat de Barcelona 2 de desembre de 1918.

Eduard Alcobé i Arenas. — Jaume Algarra i Postius. — Telesforo de Aranzadi y Unamuno. — Josep A. Barraquer i Roviraba. — Josep Maria Bartrina Thomàs. — Pere Bosch Gimpera. — Arturo Caballero y Segares. — Tomàs Carreras i Artau. — Ramon Casanovas i Mauri. — Edoard Fontserè i Ribà. — José Fuset y Tubià. — Pere Nubiola i Espinós. — Francisco Pardillo y Vaquer. — Jaume Peyri i Rocamora. — August Pi Suñer. — Antoni Rabió i Lluch. — Lluís Segalà Estelella. — Jaume Serra Hunter. — Enric Soler i Botlle. — Esteve Terradas Illa. — Ramon Torres Casanoves. — Josep Maria Trias de Bes.

ADHESIÓ

El sotscrit s'adhereix als principis fonamentals continguts en el Document Universitari damunt transcrit.

Firma

Professió intel·lectual: _____

Títol professional o científic: _____

Càrrec (polític o cultural) que actualment exerceix: _____

Es o ha sigut alumne de la Universitat de Barcelona? _____

**Per l'autonomia de la nostra universitat,
02/12/1918.**

Fruit de les conclusions del Segon Congrés Universitari Català (1918), es va redactar un document universitari que recollia els principis fonamentals sobre l'autonomia docent i financera de la Universitat, i sobre la seva catalanització. Catedràtics de la Universitat de Barcelona van subscriure el manifest d'adhesió a aquest document el 2 de desembre de 1918.

Arxiu del Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia, UB.

1. c. 1915-1920.

La plaça de la Universitat amb l'edifici de la Universitat al fons i el monument al Dr. Robert en primer terme. Desmuntat després de la Guerra Civil, el monument va ser instal·lat de nou a la plaça Tetuan.

Foto: Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona-Arxiu Fotogràfic.

2. c. 1920.

Corredisses i aldarulls a la plaça de la Universitat durant una protesta d'estudiants contra el govern.

Foto: ES CAT-AGHUB 01 – If. Arxiu General i Històric de la Universitat de Barcelona.

3. c. 1915.

Paranimf de la Universitat. Presideix la capçalera un retrat del rei Alfons XIII obra de José Cusachs. El quadre va ser despenjat després de la proclamació de la República i dipositat al Palau Nacional. Posteriorment es perd la seva pista.

Foto: ES CAT-AGHUB 01 – If. Arxiu General i Històric de la Universitat de Barcelona.

Projecte d'Estatut de la Universitat Catalana, 1919.

Document aprovat el 27 de gener de 1919 per la Junta Permanent del Segon Congrés Universitari Català, formada per catedràtics i representants dels alumnes de totes les facultats, així com per representants d'entitats científiques.

Arxiu del Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia, UB.

UNIVERSITAT CATALANA

Programa de Cursos Complementaris i Treballs de Seminari

Organitzat per la Junta Permanent del
Segon Congrés Universitari Català

ANY II

DR. JAUME SERRA HUNTER

Conseller de la Facultat de Filosofia i Lletres

A) *Filosofia analítica* (Curs XI). *Ètica, segons els principis de la lògica*.

B) *Història de la Filosofia*. *Investigacions sobre la nova present dels problemes en la Filosofia moderna*. (Treballs del Seminari de Filosofia).

DR. T. CARRERAS I ARTAU

Conseller de la Facultat de Filosofia i Lletres

A) *Estilisme* (l'Edat Antiga). *L'Estilisme a Espanya* (el *Neoplatonisme*).

B) *Condicionats dels mètodes de l'ètica i de la Psicologia del Sentiment* (Curs VIII).

C) *SEMINARI D'ÈTICA, PSICOLOGIA I PSICOLOGIA DE CATALUNYA* (Curs VI).

Propaganda i sistematització d'ètica i materials per a la Psicologia comparada del gèl·li català, especialment amb la dels altres pobles d'origen català.

D) *Ètica* (Curs VI).

E) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

F) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

G) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

H) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

I) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

J) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

K) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

L) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

M) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

N) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

O) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

P) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

Q) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

R) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

S) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

T) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

U) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

V) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

W) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

X) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

Y) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

Z) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

DR. TELESFOR DE ARANZADI

Conseller de la Facultat de Filosofia i Lletres

A) *Filosofia analítica* (Curs XI). *Ètica, segons els principis de la lògica*.

B) *Història de la Filosofia*. *Investigacions sobre la nova present dels problemes en la Filosofia moderna*. (Treballs del Seminari de Filosofia).

DR. JOSEP Mª TRIAS DE HES

Conseller de la Facultat de Filosofia i Lletres

A) *Estilisme* (l'Edat Antiga). *L'Estilisme a Espanya* (el *Neoplatonisme*).

B) *Condicionats dels mètodes de l'ètica i de la Psicologia del Sentiment* (Curs VIII).

C) *SEMINARI D'ÈTICA, PSICOLOGIA I PSICOLOGIA DE CATALUNYA* (Curs VI).

Propaganda i sistematització d'ètica i materials per a la Psicologia comparada del gèl·li català, especialment amb la dels altres pobles d'origen català.

D) *Ètica* (Curs VI).

E) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

F) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

G) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

H) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

I) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

J) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

K) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

L) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

M) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

N) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

O) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

P) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

Q) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

R) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

S) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

T) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

U) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

V) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

W) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

X) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

Y) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

Z) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

DR. AUGUST PI SUÑER

Conseller de la Facultat de Filosofia i Lletres

A) *Filosofia analítica* (Curs XI). *Ètica, segons els principis de la lògica*.

B) *Història de la Filosofia*. *Investigacions sobre la nova present dels problemes en la Filosofia moderna*. (Treballs del Seminari de Filosofia).

DR. JESUS M. BELLIDO

Conseller de la Facultat de Filosofia i Lletres

A) *Estilisme* (l'Edat Antiga). *L'Estilisme a Espanya* (el *Neoplatonisme*).

B) *Condicionats dels mètodes de l'ètica i de la Psicologia del Sentiment* (Curs VIII).

C) *SEMINARI D'ÈTICA, PSICOLOGIA I PSICOLOGIA DE CATALUNYA* (Curs VI).

Propaganda i sistematització d'ètica i materials per a la Psicologia comparada del gèl·li català, especialment amb la dels altres pobles d'origen català.

D) *Ètica* (Curs VI).

E) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

F) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

G) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

H) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

I) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

J) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

K) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

L) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

M) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

N) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

O) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

P) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

Q) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

R) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

S) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

T) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

U) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

V) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

W) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

X) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

Y) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

Z) *Ètica i Psicologia del Sentiment*, amb aplicacions a l'ètica i a la Psicologia.

OBSERVACIONS

1. El present Programa podrà ésser modificat, encara que els seus cursos i treballs.
2. Els Cursos i Treballs de seminaris podran ésser modificats, encara que els seus cursos i treballs.
3. Per a l'ensenyament, s'han de fer les modificacions que s'indiquen en el present Programa. Les modificacions que s'indiquen en el present Programa podran ésser modificades, encara que els seus cursos i treballs.

UNIVERSITAT DE BARCELONA

GENER - SETEMBRE - M.CM.XX

Universitat Catalana. Programa de Cursos Complementaris i Treballs de Seminari, 1920.
Davant la paràlisi de la Universitat de la Restauració, un grup de professors i estudiosos preocupats per la qualitat de la docència i la catalanització dels estudis universitaris, promogueren la creació de la Universitat Catalana, amb un ampli ventall de cursos.

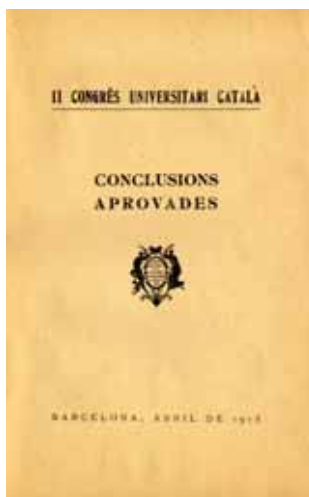
Arxiu del Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia, UB.

El llarg camí cap a
la universitat catalana,
científica i democràtica

La voluntat reformista arriba a la universitat

Els intents de reforma del sistema universitari es van estendre al llarg de trenta anys. A les conclusions del Primer Congrés Universitari Català (1903-1904), s'afegiren les del Segon Congrés (1918) en el document *Projecte d'Estatut de la Universitat Catalana* per definir la voluntat de disposar d'un ensenyament superior com a òrgan impulsor de la cultura catalana.

L'intent de reforma del ministre Silió (1920) constituí un altre pas, però la dictadura del general Primo de Rivera tallà de soca-rel els moviments renovadors i consolidà el poder dels estaments més tradicionals del Claustre.

**Quadernet amb les conclusions
aprovades pel II Congrés
Universitari Català, Barcelona
1919.**

Aquest text fou la base ideològica
dels moviments per l'autonomia
universitària entre els anys 1919
i 1931.

Arxiu del Departament de Prehistòria, Història
Antiga i Arqueologia, UB.

